

Nr 11.

Av herr Bergman m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, m. m.

Mot det slag av indirekt beskattning, som drabbar en icke blott obehörlig utan även onyttig och i stor utsträckning skadlig konsumtion, kan ur social synpunkt ingen principiell invändning göras. Ingen tvingas nämligen att underkasta sig en sådan beskattning. Den är till och med socialt nyttig, emedan den uppmuntrar till minskning av en icke önskvärd konsumtion: den är, kan man säga, en folkuppfostrande beskattning. Dess sociala oantastlighet understrykes också kraftigt genom det faktum, att de länder, som infört en särdeles hög alkoholbeskattning, nämligen England och Danmark, sett den genomdrivas under stark anslutning av arbetarpartierna. Mången torde emellertid föreställa sig, att dess nykterhetsvärde endast kan utvinnas på bekostnad av statsfinanserna, i det en minskad konsumtion skulle sänka statsinkomsten. Erfarenheten från de nämnda länderna har dock otvetydigt visat, att en tillräckligt hög skattesats medfört den dubbla fördelen av betydande sänkning av konsumtionen och det oaktat betydande ökning av statsinkomsten.

Då det i nuvarande statsfinansiella läge är av största vikt att den av Kungl. Maj:t i proposition nr 49 beräknade inkomsten av spirituosaskatten verkligen inflyter, synes det vara mindre lämpligt att vid avvägningen av skattesatserna gå den väg finansministern anvisat genom att föreslå en relativt låg höjning för den första litern vid utminuterung, d. v. s. för det kvantum, som det stora flertalet motboksägare kan beräknas inköpa och som otvivelaktigt inbringar största statsinkomsten, medan den i avsevärdare grad höjda tilläggsskatten lägges på de följande litrarna, vilka redan nu endast av ett ringare antal utnyttjas och efter sådan höjning torde ytterligare reduceras.

Även ur en annan viktig synpunkt är en sådan avvägning olämplig. Den skulle med säkerhet komma att medföra svårkontrollerbara motboksöverlåtelser ävensom en mängd ansökningar om nya motböcker av personer, som anmodas hjälpa andra att undgå den hårdare beskattningen av de följande litrarna. Starka skäl tala ur flera olika synpunkter för en likformig beskattning av alla inköpta litrar, utan differentiering. För säkert vinnande av den åsyftade statsinkomsten synes skatteökningen ej böra bestämmas lägre än 4 kronor per liter, vilket ingalunda är någon orimlighet och som vida understiger vad man till allmän belåtenhet genomfört i de ovan nämnda länderna. Vad vi föreslå innebär alltså de facto endast den ändringen i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag, att nämnda belopp, som i propositionen pålägges andra, tredje och fjärde litern, även skulle påläggas den första.

Vi tillåta oss hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 49,

antingen fastställa samma accisbelopp, som föreslagits för den andra, tredje och fjärde utminuteringslitern, även för den först uttagna,

eller ock, med avslag å förslaget om spritdrycksaccis, besluta en generell höjning av omsättningsskattens grundavgift med 4 kronor per liter.

Stockholm den 21 oktober 1939.

J. Bergman.

John Björck.

Eskil Albertsson.

Gottfr. Karlsson.